

EDITORIAL **ca-**

Inaugurem el cinquè any de publicació de 452F amb el monogràfic “Subjectes poètics contemporanis”, ja encapçalat amb el número 8. Els articles que el componen incideixen en la producció de la poesia contemporània no tan sols des de l’anàlisi de les noves representacions del jo líric, sinó també des d’enfocaments teòrics diversos que evidencien la necessitat de revisió i actualització dels estudis sobre el vers en teoria literària i literatura comparada. Són molts els itineraris que ens proposen: el diàleg entre tradició i experimentació, la construcció del subjecte poètic vinculat a les alteritats emergents en el text, o l’examen de la subversió dels imaginaris nacionals, entre altres. Així mateix, el monogràfic és travessat per la musicalitat de les diverses literatures que s’hi han trobat com són la gallega, la catalana, l’espanyola, la francesa, la romanesa i la xilena.

A “Como prenden elas da nación? Sobre a poesía épica a comezos do século XXI”, Helena González —especialista convidada a qui agraïm la seva participació— traça la problemàtica entorn del concepte de comunitat nacional a partir de la transformació i subversió de les formes poètiques del relat èpic en les obres d’Ana Romaní i Chus Pato. González ens proposa una nova lectura de la identitat nacional des de la diferència sexual. Paral·lelament, Margalida Pons a “Il·legibilitat i tradició en la poesia experimental” indaga sobre els conceptes de discontinuïtat, interrupció i contraescriptura no pas com a un hiat en un *continuum* poètic sinó com a vehicles en la transmissió cultural. D’aquesta manera, Pons ressegueix la recepció i relectura de l’obra poètica de Gabriel Ferrater que han fet autors que s’emmarquen en la poesia experimental, com ara Carles Hac Mor, Vicenç Altaió o Víctor Sunyol, i introdueix en el debat la dimensió semiòtica de l’il·legible.

En el marc de les poètiques de l’alteritat, la construcció del subjecte líric des dels límits del llenguatge i l’enunciació poètica s’inscriuen els articles que segueixen. Natalia Izquierdo s’endinsa en l’escriptura aforística de E. M. Cioran per estudiar-ne el revers corporal i físic, i cartografiar el desplegament d’un jo que converteix l’escriptura en una teoria del coneixement. Begoña Capllonch a “La construcción del sujeto lírico en la poética *objetual* de Francis Ponge” defensa la impossibilitat de l’objectivitat. Esborrar o difuminar deliberadament el subjecte no permet convertir un text en objectiu, sinó que n’evidencia

l'estratègia de camuflatge. En definitiva, l'objectivitat és un *desideratum* utòpic tot i les habilitats que tingui la Musa *objetual* del poeta. No debades, la relació dialògica que vertebrava la dialèctica enunciativa *jo / altre* confereix al poeta Miquel Àngel Riera la possibilitat d'erigir-se dissimuladament en qualitat de subjecte transcendent i model gràvid i sòlid d'allò humà. Aquesta és la proposta de lectura que ens presenta Cèlia Nadal amb l'article "El paper de l'alteritat en la construcció del subjecte poètic en l'obra de Miquel Àngel Riera". Si el *jo* de Joan Margarit, a més, transita d'un poema a una antologia, de 1975 al 2004, no ens pot sorprendre que, pel camí, l'anomenada poesia de l'experiència hagi cedit l'espai a una visió més àmplia, capaç de cercar vivències despersonalitzades en un exemple pacient de reescriptura que Noemí Acedo estudia a "*De Barcelona a l'Illa del Tresor. Lectura comparada de Crónica y Restes d'aquell naufragi*, de Joan Margarit".

Finalment, en el terreny de la representació i resignificació dels imaginaris poètics, Macarena Urzúa, "del lado de allá" que diria Cortázar, ens ofereix un panorama complex del Xile poètic entre els anys setanta i la postdictadura. El paisatge i la ciutat seran elevats a la categoria de preservadors privilegiats de la memòria individual i col·lectiva: una lliçó de compromís i poesia que l'autora ens fa arribar des d'aquell altre nou *Finis Terrae*.

Celebrem, doncs, un monogràfic, l'objectiu del qual ha estat plantejar nous paràmetres d'anàlisi sobre les formulacions dels subjectes poètics i reivindicar, així, la desestabilització dels límits del gènere com espai de negociació entre forma, emoció i identitat.

En la secció "miscel·lània", Hana Favez ens guia pels irònics passadissos del laberint Beckettian: les paradoxes de *The Trilogy: Molloy, Malone dies and the Unnamable* poden quedar perfectament al descobert quan s'examinen com a apories insolubles, el doble filó de les quals és deliberada i humorísticament manejat pel mestre irlandès. Intertextualitat i intercanviabilitat componen miralls exegètics que no només empra Favez amb especial encert, sinó que també es revelen com a instruments de precisió a les mans de Mauricio Zabalgaitia ("El sujeto de arriba y el sujeto de abajo. Representación y subjetividad en José María Arguedas y José Revueltas"). I l'estudi comparatiu de dues novel·les s'aprofundeix amb una anàlisi que assoleix un alt rigor teòric. En efecte, les novel·les de Arguedas i Revueltas comparteixen similituds accidentals, en relació als seus sistemes literaris nacionals i al temps de creació; tanmateix, amb una mirada curiosa, com la que ens brinda Zabalgaitia, descobrirem indigenismes dispars, contrastos dialectals i, finalment, ideologies i consciències no del tot coincidents. Dos articles que obren i tanquen la secció sustentats en unes contradiccions revelades i alhora resoltes.

Per últim, la secció de "ressenyes" està composta per la lectura crítica d'Anna Maria Iglesias sobre *La Ciudad* de Massimo Cacciari, la de Francisco Piñón sobre *Mundo consumo. Ética del individuo en la aldea global* de Zygmunt Bauman, i, la de Fabrizio Tocco sobre *La ciudad y su trama. Literatura, modernidad y crítica de la cultura* d'Àlex Matas.

Marta Font